ניו יארק

פון ז. מלמד

איהר בעט מיך איבערגעבען אין אייער צייטונג דעם איינדרוק, וועלכען איך מיך דערוואוסט דעם סוד אייער אידער (טוט מיר די טובה און דינגט זיך טער האב איך מיך דערוואוסט דעם סוד עס האט אויף מיר געמאכט אמעריקע! — די מייסטע ניו יארקער הייזער האבען ניט וועגען דער צאהל אידער אויף דער א שווערע מלאכה פאר מיר, ווארום איך בין שוין געווען אמאל (צוריק מיט 13 יאהר) אין אמעריקע און האב שוין מסכים געווען, מיר זאלען אנהויבען אונזער געשיכטע געווען, וועלט; וואס ארט אויך, ווען איך וויל גלויבען אין טריעטשס סטאטיסטיק) קיין אמעריקע, וואלט איך שוין מסכים געווען, מיר זאלען אנהויבען אונזער געשיכטע פון דאס ניי. עס וואלט אשפר אויך כדאי געווען. אגב אין לויף פון דער גאנצער געשיכטע האבען די אידען איינגעוואר־צעלט זיך און געשאפען אין די יעניגע לענדער, וועלכע האבען דאמיניריט פאלי־טיש, עקאנאמיש און קולטורעל. צום באַ־דויערען איז דאס ניט מעהר, ווי א פוס־טער חלום. פאקטיש האבען מיר אין אמעריקא לכל הדעות, ניט מעהר פון א פערט־חלק אידען. דאס וואר אבער פאר דער וועלט האט גראד אמעריקע...

נאך א וויכטיגער מאמענט, איבער וועלכען מען קען פיעל זאגען (מיר וועלען אפשר דאס טאן שפעטער) און וועלכער איז פאר אונז איינער פון די הויפט עקרים איך מיין דעם פעהלען פון געוועלשאפט־ליכקייט אין אמעריקע. דא גילט נאך אלץ דער פסוק "העלף זיך אליין". וועלכער ווערט באגלייט דורך זיין ברודער־פסוק: "מייק יור און ביזנעס", דאס איז דער טייטש — מאך אין ריכטיגען אידיש — באואָרג דיינע איינענע געשעפטען. מיר האבען דא ערשט גערעדט וועגען דער גייסטיגקייט (איהר מענט איצט האבען אין זינען אלס סינאָנים — די לופטיג־קייט) פון אונזער טעריטאריע. פאקטיש אבער האבען די אידען אויסגעפיהרט אלע מלוכה־פונקציעס, אין די פארשידענעסטע פארמען, דורך דער פרייוויליגיע געזעל־שאפטליכקייט, אלע אונזערע אלטגעזעסע־נע און איינגעפונדעוועטע רעזידענצען זע־נען חרוב געוואָרען, און מיר האבען איצט צו בויען די נייעסטע רעזידענץ פון גע־זעלשאפטליכקייט אין א לאנד, וואס איז אין תוך א געזעלשאפטליך....

הגם דער ערשטער איינדרוק הענגט אָפּ פון פשוט'ע צופאלען, דאך באצי איך זיך צו איהם, ווי צו א מין נביאות, ווי צו דער פארבארגענער האנט, וועלכע צייט בענט אָן פאר אייך דעם מאַטא, פון וועל־כען איהר וועט זיך שוין ניט בעפריינען. איך האב צו איהם פשוט א מיסטעריעזע באציהונג, וויל איך איהם איבערגעבען, אט דעם ערשטען איינדרוק.

איהר ווייסט שוין, דאס איך האב איצט באזוכט ניו יארק צום צווייטען מאל. דאס זכרונות פון פאראלעלען ריינען זיך אריין במילא אין מיינע נייע בעאַב־אכטונגען. אט שווימט פאר מיר אריס נאר דער ערשטער איינדרוק ביי דעם ערשטען אריינקומען קיין ניו יארק. איך בין דאן געקומען פון יאפאן, במילא האב איך געזעהן צוערשט די מערב־ברעגען פון צפון אמעריקע און קיין ניו יארק אריין מיט דער באהן.

ווי נאר עס האט אָנגעהויבען שא־ריען אויף טאג, האב איך אומגערולדיג אריינגעקלעפט זיך אין פענסטער פון וואגאן, צו זעהן דעם אנקומענדיגען ניי־יאהר. הייזער און הייזער? זיכער. איך באווייז ניט אפילו דורכצוצעהלען די שטאקען. איך פיהל דאס אבער ניט... און מערקווירדיג, וואס פאר א געשיקטע האנט האט דורכגעלייגט די שיגעס! — אומעטום געהט דורך די באהן פארביי אויסגעטאן אלע אכצעהן מיליאן דעם הינטערגרונט פון די הייזער. שפּע־שוין פעטער מיסט מיט דעם ריח פון מאקאראן!

דעם ערשטען קבלת־פנים ביי דער איצטיגער רייזע, האב איך גע־האט אין "עליס איילאנד", אין דעם באַ־ריהמטען אינזעל פון טרעהרען, דער וועג צו איהם פיהרט אפילו פארביי דער באַ־קאנטער "סטאטוע פון פרייהייט", דאך וואלט פאר מיר גלייכער געווען אויסצו־מיידען איהם. עס איז א קאפיטעל פאר זיך. איך האב בלויז דערמאהנט דעם פאקט, הגם עס איז געווען ניט מעהר ווי א צופאל, ווייל ער האט געווארפען א שווערען שאטען אויף די אלע גוטע זייטען, וועלכע איך האב שפעטער גע־זעהן.

אויף מארגען, גלייך איך בין ארויס פון עליס איילאנד, האב איך אראפּגעלייגט אויף שנעל די זאכען אין האטעל און גע־לאזט זיך איבער דער שטאדט מיט דער אלטער נייגעריגקייט. אלץ ווי געווען. אפשר עטוואס רייניער. דערפאר האבען זיך געוואָרפען שטארק אין די אויגען אויף יענע שריט אין טריט די "קאפיטעריעס". איך האב דערקענט די אלטע פלעצער; דאס האט מען אויפגעשטעלט די דאזיגע קאפיטעריעס אזעלכע פרעס־און טרינק־אויף־שנעל־רעסטאראנען, וועלכע זענען דאך אנגעפילט מיט רייזיגע פּאָרציעס פון אלע מאכלים, ניט אויף צו שטילען דעם הונגער, נאר אנצופאקען מאָגען־טשעמא־דאנעס, במקום די געוועזענע זייער גע־מיטליכע סאלונס, וואו די ניט־פארמעג־ליכע פלעגען פארברענגען פאר 5 סענט ביי א גלאז ביער מיט צוביסענס. אז מען שמועסט "פראהיבישאן" איז ניט שייך.

טרעהרען־אינזעל, פראהיבישאן און פרעסארניעס. אט דאס האט מיר צוגע־שיקט דאס מזל ביי דיי צווייטען אריינ־קומען אין דעם זעלבען דאזן־טאען (נידע־ריגער טייל פון שטאדט) ניו יארק.

לאמיר זיך אבער באפרייען פון די שאטענס פון דעם ערשטען איינדרוק אין לאמיר באפען א ברייטערען קוק אויף דער גרעסטער און מערקווירדיגסטער שטאדט פון דער וועלט.

איך וועל עס טאן — אין דעם צוויי־טען ארטיקעל!

אן אויספארשונג וועגען אימיגרירטע ארבייטער פרויען אין אמעריקא

וואס איז די לאגע פון די ארבייטער פרויען וועלכע קומען פון יענער זייט ים, און ווי עס לעבט זיך זיי אונטער נייע לעבענס בעדינגונגען? — ווי פאסען זיי זיך אריין אין דעם היגען אינדוסטריעלען לעבען? — ביי וואס מאכען זיי א לעבען פאר זיך און פאר זייערע פאמיליען?

פון פ. ל.

די יונייטער סטייטס ווימענס ביורא האט נאר וואס פארענדיגט אן אינטערע־סאנטע אויספארשונג וועגען דער אומי־גרירטער ארבייטער פרוי און ווי אזוי עס קומט איהר אָן צו מאכען א לעבען. עס זענען אויסגעפארשט געוואָרען כאראקטע־ריסטישע שטעדט און געגענדען אין דעם שטאאט פענסילווייניא, וועלכע פארמאָגט א גרויסע אימיגראנטישע באפעלקערונג. אויסער סטאטיסטישע מאטעריאלען, זע־נען נאך דערצו אויסגעפרעגט געוואָרען צוויי טויזענט ארבייטער פרויען און אין וואָרען דורך אגענטען פון דער וואשינג־טאנער רעגיערונג אין דער צייט ווען זיי האבען זיך געפונען ביי דער ארבייט — איבער באלועס וועג. ריינינגדיג פלאָרען אדער טונענדיג אנדערע ארבייט ביי זיך אין דער היים, אדער ביים ענדיגען זייער ארבייט אין דער פעקטאָרי אדער שאפּ. מען האט די פרויען אויסגעפרעגט איבער פארשידענע פראגען וואס זיי זענען פאר־בונדען מיט זייער לעבען, זייערע ארבייטס אומשטענדען, ווי צום ביישפּיעל, ארבייטס שטונדען און־ווייזדשעס, וואו זיי זיינען געבאָרען געוואָרען, זייער עלטער, ערצי־הונג, זייערע פליכטען אין די היימען, צו זיי האבען שטענדיגע באשעפטיגונג און פארוואס עס קומט ווי אויס צו בייטען דזשאבס, ווי שווער עס פאלט זיי די אר־בייט און צו זיי קומט אָן גרינג צו קריגען ארבייט און אזוי ווייטער.

בלויז עפעס העבער א העלפט פון דיי אלע אויספרעגטע פרויען האבען פאר־שטאנען די ענגלישע שפּראך און די אויך מיט בעדייטענדע שווערינקייטען, און דערפאר האט מען געמוזט זיך באנוצען מיט איבערזעצער ווען מען האט געוואָלט זיך דערוויסען די לעבענס געשיכטע פון די דאזיגע פרויען, זייערע אמביציעס און פאראלענגען אין לעבען און די שווערינקייטען וועלכע זיי האבען איבערגעלעבט. די גרעסטע טייל פון די 1500 פרויען וועלכע זענען אָנגעקומען אין אמעריקא נאָך איי־דער זיי זענען געוואָרען 14 יאהר אלט, האבען זיך קיינמאָל ניט אויסגעלערענט צו רעדען ענגליש. זעהר וועניג פון אלע אויסגעפרעגטע פרויען האבען געקענט פאר ארבייטען ביי סוועטערס. ביי פיעלע פון די ארבייטען האבען די באשעפטיג־טע הויז פרויען ניט געקענט פארדיענען וועגען $13.75 א וואָך און די בעסטע באצאָהלטע ארבייט איז דאָרט געווען ביי זיידענס־וועבעריי, און סיגאר מאכען.

ווי געוואָגט זענען די מעהרסטע פרויען געווען פארהייראט און האבען געהאט קינדער, צוויי פינפטעל פון אלע מוטערס האבען געהאט ווענינסטענס דריי קינדער און פיעלע אזוי הויך ווי זעקס קינדער און מעהר.

די מעהרסטע פרויען האבען אויך אָנגענעבען אז זייערע מענער האבען זעהר וועניג פארדיענט און עס איז קלאָהר אז בלויז עקאָנאָמישע נויטווענדיגקייט האט זיי געצוואונגען צו געהן ארבייטען.

מיר לייהען געלט פון 1.00 ביז 5 טויזענט דאלאר.
אויף דייאמאנדס, דזשולערי און אנ־דערע ווערטפולע סעקיוריטיס. נוטע באהאנדלונג גאראנטירט.
SECURITY LOAN CO.
83 קווין סט. וועסט

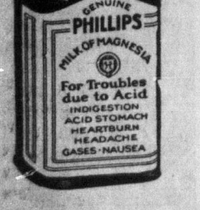

זויערע מאגען
ווערט שנעל פארזיסט

בלויז א נערוכלאזע דאזע פון פיליפס מילק אף מאגנעזיא אין וואסער. דאס איז אן אלקאלי, עפעקטיוו, דאך אונשעדליך. עס איז געווען דער סטענדערד אנטאסיר פאר 50 יאר צווישען דאקטוירים איבער דאס. איין לעפעל וועט תיכף נייטראליזיר־ען א סך מאל אזוי פיעל עסיר. עס איז דער ריכטיגער וועג, דער שנעלערער, פאר־גענינגענדער און ווירקזאמער וועג צו פאר־ניכטען דעם איבעריגען עסיר. דער מאגען ווערט זיס, דאס שמערץ פארשווינדט. איר זענט ווידער צופרידען און פינף מינוט. פארלאזט זיך ניט אויף באבסקע מע־טאדען. נוצט אויס דעם בעסטען וועג וואס איז ענדעדעקט געוואָרען דורך די פיעלע יארען פון זוכען. דאס איז פיליפס מילק אף מאגנעזיא.

זייט זיכער צו קריגען די עכטע פיליפס מילק אף מאגנעזיא וואס ווערט פארשריי־בען פון דאקטוריים פאר 50 יאר צו אויס־שעלע ענטהאלט פולע דירעקציעס — אין יעדען דראגסטאר.

(פארזעצונג אויף פיידזש 3)

אין כינע קאסט א סך מעהר צו שטארבען ווי לעבען

ווען איינער שטארבט אין כינע, אין עס ניט נאר א טראגעדיע, נאר אויך פשוט אן אומגליק פאר די לעבעדיגע. די קינדער פון דעם פארשטארבענעם וועל־לען זיך פיהלען געצוואונגען צו געבען א גרויסע פאראדענע לויה, און זיי וועלען אויף זיך פארשולדיגען איבערן קאָפּ, אויב זיי האבען ניט אויסגעפירט אזוי א זייערע אייגענע קינדער זאָלען ניט האבען וואס צו עסען און עס זאָל זיי נעהמען יאָהרען און יאָהרען אויס־צאָהלען די חובות.

איצט פּרואווט מען אפשאפען אין כינע די אלטע מאָדעס און געוואוינהייטען, טען אין באצוג צו די טויטע. די מאָדערנע נאציאנאליסטישע רעגיערונג האט גע־שאפען פארשידענע געזעצען וואס פאר־באָטען צו מאכען צו גרויסע צערעמאָ־ניעס אין ספּענדען צופיעל געלט. אָבער עס קומט אָן־ווהר שווער אָפּצוגעוואוינען דעם עולם פון די פיהרונגען וואָס זיי האבען געווען אין דער פארגאנגענער צייט. אין טראכטען אז א טייל פון זייער רעליגיע.

די צערעמאָניעס וואָס וועדען דורכ־געפיהרט ביי א כינעזישער לויה, זענען פארגעשריבען אין דער תורה וואָס פוציזם האט איבערגעלאָזען. מיט צוויי טויזענט יאָהר צוריק.

קאָנפוציוס, דער גרויסער דענקער און רעליגיאָזע פילאָזאָף, וועלכער איז דער כינעזישער משיח און איז פארהיילינגט ביי זיי ווי יעזוס ביי די קריסטען, איז אויסגע־וועזען עטוואס גאנץ אנדערש ווי צו פראָ־אָרימען זיין פאָלק מיט צו פיעל פאראדען. ער האט געוואָלט אפשאפען די גרויזאמע געוועצען פון זיין צייט, ווען מען האט באַ־עדריגט צוזאמען מיט דעם פארשטארבע־נעם ניט נאר א געוויסען טייל פון זיין האב און גוטס, נאר אויך זיין אלמנה, זיינע קעבס־ווייבער, זיינע דינער און דינענסטען, ווי אויך זיין פערד און אנדע־רע לעבעדיגע באשעפענישען וואָס האָ־בען איהם באגלייט אין לעבען. ער האט פארגעשריבען אז עס איז ניט נויטיג צו שיקען לעבעדיגע מענשען צוזאמען מיט דעם טויטען אין קבר אריין, נאר עס וועט זיין גענוג אויב מען וועט שיקען נאָך זיין גייסט פאפירענע מענשען, פאפירענע חיות און פאפירענע זאכען.

די כינעזער האבען אָנגענומען זיין רעפאָרמע, אָבער זיי האבען ניט פארשטאַ־נען וואָס קאָנפעציוס האט געמיינט. א לויה פון א פארמעגליכען מענשען ציהט זיך פאר מיילען און מיילען. אין דער פראָ־צעסיע באטייליגען זיך צעהנדליינער און אפטמאָל הונדערטע געהיינגענע קלאָגעערס, אָנגעטאן אין ווייסען, דער קאליר פון טרויער אין כינע. זיי טראגען פאפירענע פאָהנען און אויפשריפטען מיט פאפירע־נע מענשען און חיות, א פאפירענע הויז כדי דער פארשטארבענער זאָל האבען אוואו צו וואוינען אויף יענער וועלט, און אנדערע פאפירענע זאכען פון פארשידע־נע סארטען.

פאפיר קאסט אפשר ניט טייער; זייכער וואָלט עס געקאָסט פיעל מעהר, ווען זיי וואָלטען געווען אמת'ע, זאכען אָבער

ניו יארק

אין כינע קאסט א סך מעהר צו שטארבען ווי לעבען

ווען אויף דער צאָהל אידער אויף דער וועלט; וואָס ארט אויך, ווען איך וויל גלויבען אין טריעטשס סטאטיסטיק) קיין אמעריקע, וואָלט איך שוין מסכים געווען, מיר זאָלען אנהויבען אונזער געשיכטע פון דאס ניי. עס וואָלט אשפר אויך כדאי געווען. אגב אין לויף פון דער גאנצער געשיכטע האבען די אידען איינגעוואָר־צעלט זיך און געשאפען אין די יעניגע לענדער, וועלכע האבען דאמיניריט פאלי־טיש, עקאָנאָמיש און קולטורעל. צום באַ־דויערען איז דאס ניט מעהר, ווי א פוס־טער חלום. פאקטיש האבען מיר אין אמעריקא לכל הדעות, ניט מעהר פון א פערט־חלק אידען. דאס וואָרט אבער פאר דער וועלט האט גראד אמעריקע...

נאך א וויכטיגער מאָמענט, איבער וועלכען מען קען פיעל זאָגען (מיר וועלען אפשר דאס טאן שפּעטער) און וועלכער איז פאר אונז איינער פון די הויפּט עקרים איך מיין דעם פעהלען פון געוועלשאפט־ליכקייט אין אמעריקע. דא גילט נאָך אלץ דער פסוק "העלף זיך אליין". וועלכער ווערט באגלייט דורך זיין ברודער־פסוק: "מייק יור און ביזנעס", דאס איז דער טייטש — מאך אין ריכטיגען אידיש — באואָרג דיינע איינענע געשעפטען. מיר האבען דא ערשט גערעדט וועגען דער גייסטיגקייט (איהר מענט איצט האבען אין זינען אלס סינאָנים — די לופטיג־קייט) פון אונזער טעריטאריע. פאקטיש אבער האבען די אידען אויסגעפיהרט אלע מלוכה־פונקציעס, אין די פארשידענעסטע פארמען, דורך דער פרייוויליגיע געזעל־שאפטליכקייט, אלע אונזערע אלטגעזעסע־נע און איינגעפונדעוועטע רעזידענצען זע־נען חרוב געוואָרען, און מיר האבען איצט צו בויען די נייעסטע רעזידענץ פון געזעלשאפטליכקייט אין א לאנד, וואָס איז אין תוך א געזעלשאפטליך....

הגם דער ערשטער איינדרוק הענגט אָפּ פון פשוט'ע צופאָלען, דאך באצי איך זיך צו איהם, ווי צו א מין נביאות, ווי צו דער פארבארגענער האנט, וועלכע צייט בענט אָן פאר אייך דעם מאַטא. פון וועל־כען איהר וועט זיך שוין ניט בעפריינען. איך האב צו איהם פשוט א מיסטעריעזע באציהונג, וויל איך איהם איבערגעבען, אט דעם ערשטען איינדרוק.

איהר ווייסט שוין, דאס איך האב איצט באזוכט ניו יארק צום צווייטען מאל. דאס זכרונות פון פאראלעלען ריינען זיך אריין במילא אין מיינע נייע בעאַב־אכטונגען. אט שווימט פאר מיר אריס נאר דער ערשטער איינדרוק ביי דעם ערשטען אריינקומען קיין ניו יארק. איך בין דאן געקומען פון יאפאן, במילא האב איך געזעהן צוערשט די מערב־ברעגען פון צפון אמעריקע און קיין ניו יארק אריין מיט דער באהן.

ווי נאָר עס האט אָנגעהויבען שא־ריען אויף טאג, האב איך אומגערולדיג אריינגעקלעפט זיך אין פענסטער פון וואגאן, צו זעהן דעם אנקומענדיגען ניי־יאהר. הייזער און הייזער? זיכער. איך באוויז ניט אפילו דורכצוצעהלען די שטאקען. איך פיהל דאס אבער ניט... און מערקווירדיג, וואס פאר א געשיקטע האנט האט דורכגעלייגט די שיגעס! — אומעטום געהט דורך די באהן פארביי אויסגעטאן אלע אכצעהן מיליאן דעם הינטערגרונט פון די הייזער. שפּע־שוין פעטער מיסט מיט דעם ריח פון מאקאראן!

דעם ערשטען קבלת־פנים ביי דער איצטיגער רייזע, האב איך גע־האט אין "עליס איילאנד", אין דעם באַ־ריהמטען אינזעל פון טרעהרען, דער וועג צו איהם פיהרט אפילו פארביי דער באַ־קאנטער "סטאטוע פון פרייהייט", דאך וואלט פאר מיר גלייכער געווען אויסצו־מיידען איהם. עס איז א קאפיטעל פאר זיך. איך האב בלויז דערמאהנט דעם פאקט, הגם עס איז געווען ניט מעהר ווי א צופאל, ווייל ער האט געוואָרפען א שווערען שאטען אויף די אלע גוטע זייטען, וועלכע איך האב שפעטער גע־זעהן.

אויף מארגען, גלייך איך בין ארויס פון עליס איילאנד, האב איך אראפּגעלייגט שטאט. אָפּגעשטעלט די זאכען אין גע־וואקזאל און געלאָזט זיך בלאָנדזשען צו־פוס. באמערקט פונדערווייטענס די וואל־וואָרט בילדינג — קנאפּע זעכציג שטאק הויך — צו יענער צייט דאס גרעסטע הויז אין אמעריקע, — און געלאָזט זיך אהין. אָט אזוי בין איך ארומגעקראכען א פאר שעה איבער דעם האנדעלס צענטער פון ניו יארק — איבער דעם נידעריגען מייל פון בראָדוויי און איבער זיינע ארוי־מיגע גאסען. דער הונגער האט מיר דער־מאָהנט וועגען תכלית אין איך האב באַ־שלאָסען צו לאָזען זיך צום אירישען בראדוויי, וועלכער הייסט איסט־בראדוויי, אויסצוגעפינען "שלום'ס קאפע", אום אי־בצארג דיינע איינענע געשעפטען. מיר האבען דא ערשט גערעדט וועגען דער גייסטיגקייט (איהר מענט איצט האבען אין זינען אלס סינאָנים — די לופטיג־קייט) פון אונזער טעריטאריע. פאקטיש אבער האבען די אידען אויסגעפיהרט אלע מלוכה־פונקציעס, אין די פארשידענעסטע פארמען, דורך דער פרייוויליגיע געזעל־שאפטליכקייט, אלע אונזערע אלטגעזעסע־נע און איינגעפונדעוועטע רעזידענצען זע־נען חרוב געוואָרען, און מיר האבען איצט צו בויען די נייעסטע רעזידענץ פון גע־זעלשאפטליכקייט אין א לאנד, וואָס איז אין תוך א געזעלשאפטליך....

הגם דער ערשטער איינדרוק הענגט אָפּ פון פשוט'ע צופאָלען, דאך באצי איך זיך צו איהם, ווי צו א מין נביאות, ווי צו דער פארבארגענער האנט, וועלכע צייט בענט אָן פאר אייך דעם מאַטא. פון וועל־כען איהר וועט זיך שוין ניט בעפריינען. איך האב צו איהם פשוט א מיסטעריעזע באציהונג, וויל איך איהם איבערגעבען, אט דעם ערשטען איינדרוק.

איהר ווייסט שוין, דאס איך האב איצט באזוכט ניו יארק צום צווייטען מאל. דאס זכרונות פון פאראלעלען ריינען זיך אריין במילא אין מיינע נייע בעאַב־אכטונגען. אט שווימט פאר מיר אריס נאר דער ערשטער איינדרוק ביי דעם ערשטען אריינקומען קיין ניו יארק. איך בין דאן געקומען פון יאפאן, במילא האב איך געזעהן צוערשט די מערב־ברעגען פון צפון אמעריקע און קיין ניו יארק אריין מיט דער באהן.

ווי נאָר עס האט אָנגעהויבען שא־ריען אויף טאג, האב איך אומגערולדיג אריינגעקלעפט זיך אין פענסטער פון וואגאן, צו זעהן דעם אנקומענדיגען ניי־יאהר. הייזער און הייזער? זיכער. איך באוויז ניט אפילו דורכצוצעהלען די שטאקען. איך פיהל דאס אבער ניט... און מערקווירדיג, וואס פאר א געשיקטע האנט האט דורכגעלייגט די שיגעס! — אומעטום געהט דורך די באהן פארביי אויסגעטאן אלע אכצעהן מיליאן דעם הינטערגרונט פון די הייזער. שפּע־שוין פעטער מיסט מיט דעם ריח פון מאקאראן!

דעם ערשטען קבלת־פנים ביי דער איצטיגער רייזע, האב איך גע־האט אין "עליס איילאנד", אין דעם באַ־ריהמטען אינזעל פון טרעהרען, דער וועג צו איהם פיהרט אפילו פארביי דער באַ־קאנטער "סטאטוע פון פרייהייט", דאך וואלט פאר מיר גלייכער געווען אויסצו־מיידען איהם. עס איז א קאפיטעל פאר זיך. איך האב בלויז דערמאהנט דעם פאקט, הגם עס איז געווען ניט מעהר ווי א צופאל, ווייל ער האט געוואָרפען א שווערען שאטען אויף די אלע גוטע זייטען, וועלכע איך האב שפעטער גע־זעהן.

אויף מארגען, גלייך איך בין ארויס פון עליס איילאנד, האב איך אראפּגעלייגט שטאט. אָפּגעשטעלט די זאכען אין גע־וואקזאל און געלאָזט זיך בלאָנדזשען צו־פוס. באמערקט פונדערווייטענס די וואל־וואָרט בילדינג — קנאפּע זעכציג שטאק הויך — צו יענער צייט דאס גרעסטע הויז אין אמעריקע, — און געלאָזט זיך אהין. אָט אזוי בין איך ארומגעקראכען א פאר שעה איבער דעם האנדעלס צענטער פון ניו יארק — איבער דעם נידעריגען מייל פון בראָדוויי און איבער זיינע ארוי־מיגע גאסען. דער הונגער האט מיר דער־מאָהנט וועגען תכלית אין איך האב באַ־שלאָסען צו לאָזען זיך צום אירישען בראדוויי, וועלכער הייסט איסט־בראדוויי, אויסצוגעפינען "שלום'ס קאפע", אום אי־בצארג דיינע איינענע געשעפטען. מיר האבען דא ערשט גערעדט וועגען דער גייסטיגקייט (איהר מענט איצט האבען אין זינען אלס סינאָנים — די לופטיג־קייט) פון אונזער טעריטאריע. פאקטיש אבער האבען די אידען אויסגעפיהרט אלע מלוכה־פונקציעס, אין די פארשידענעסטע פארמען, דורך דער פרייוויליגיע געזעל־שאפטליכקייט, אלע אונזערע אלטגעזעסע־נע און איינגעפונדעוועטע רעזידענצען זע־נען חרוב געוואָרען, און מיר האבען איצט צו בויען די נייעסטע רעזידענץ פון געז